

Barraca de vinya Pla del Molí

Talamanca

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Zona pla del Molí Menut, 08279 Talamanca
Emplaçament Creuem la riera al camí a ponent del Molí i seguim amunt uns 150 m, enmig d'un camp a l'esquerra

Coordenades:

Latitud: 41.74856
Longitud: 1.97459
UTM Est (X): 414744
UTM Nord (Y): 4622368

Classificació

Número de fitxa 08277-146
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XVIII-XX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Hi ha un excés de vegetació a la teulada i a la cara de llevant, podent arribar a malmetre l'estructura.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005A00019

Fitxes associades:

[Barraca de vinya camí Pla del Molí](#)

Autoria de la fitxa Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa: dg., 10/06/2007 - 02:00

Descripció

Barraca de planta quadrangular. El parament està fet de pedra seca mitjançant blocs de pedra força grans a les primeres filades i carreus més petits de diferent mida a la resta. Hi destaquen petites falques per a consolidar l'estructura a l'exterior, i algun reforç amb morter a la porta i primeres filades de la cara interior. L'entrada està encarada a ponent. La presideix una gran llinda (120 cm x 50 cm x 18cm) sostinguda damunt dos brancals formats per carreus rectangulars ben disposats. Cal destacar que per sobre de la llinda d'entrada, en trobem altres dues disposades en diagonal, formant en conjunt un triangle buit interiorment. Sembla una tècnica constructiva de descàrrega, insòlita a les barraques localitzades al terme. A l'interior, una llinda alçada i en horitzontal, tapa aquest triangle. La barraca disposava d'una porta, avui trencada al costat de la construcció. Es veu un marxapeu i una part de l'intradós arrebossat per tal d'ajustar el màxim la porta, així com també s'hi troben les restes de ferro dels encaixos. Interiorment, la coberta és feta mitjançant una gran volta de canó amb els carreus molt ben disposats en forma de plec de llibre. Exteriorment, la coberta està plena de vegetació, fet per el qual no s'observa molt bé com tanca, si bé s'intueix que està recoberta de pedres i lloses planes que han anat tancant exteriorment la volta. Les mesures de la barraca són les següents: presenta una alçada exterior de 300 cm, mentre que l'alçada interior fa 190 cm. El diàmetre interior és de 280 cm. Quant a l'entrada, fa 153 cm d'alt per 80 cm d'ample i 60 cm de gruix. Les dues lloses disposades en diagonal, formen un vèrtex de 50 cm d'alt respecte la llinda de l'entrada. A l'interior hi trobem dos amagatalls o fresqueres de 30 cm x 30 cm i s'hi observa la pedra molt fumada. A l'exterior, just al costat de la barraca, s'hi intueix un altre cos actualment enderrocat, que deuria ser l'espai per els animals.

Observacions:

La barraca presenta dues tècniques constructives que la fan excepcional. Per una banda la disposició de les 3 llindes de l'entrada, i per altra, el sostre en volta de canó.

Història

En el cas del Bages, la presència de barraques està íntimament relacionada amb el conreu de la vinya. Tot i que actualment la vinya ha quedat reduïda a unes àrees molt concretes, la comarca compta amb una llarga tradició vinícola. Hi ha estudis que ens parlen de la importància de la vinya en aquesta zona durant l'època romana i medieval. La continuïtat d'aquest conreu i la seva importància queden palesos pels nombrosos testimonis que encara queden presents. A principis del XVIII la vinya ja era molt important a la zona del pla. A partir d'aquest moment es va viure una extensió del conreu al Bages, més en el pla que en els altiplans, que arribarà fins al s. XIX. Superada la crisi de la fil·loxera, el conreu de la vinya recuperarà el nivell productiu anterior a la crisi fins a principis del segle XX, quan el reclam de noves inversions en el camp vitícola comportà l'abandonament de terres per part d'un gran nombre de petits pagesos. El conreu de la vinya requeria una contínua presència del pagès al vinyar, fet que comportava la necessitat de disposar d'un lloc proper on aixoplugar-se o guardar les eines, més si tenim en compte que sovint hi havia una distància considerable entre la peça de conreu i la residència del pagès. La majoria de barraques tenen les parets interiors completament fumades, la qual cosa sosté la idea que servien com a aixopluc davant dels possibles canvis climàtics. Les magnífiques condicions tèrmiques que ofereixen l'interior de les barraques devien ésser una bona compensació dels rigors del sol estival, i també un lloc segur on esperar a recer el final d'un temporal. A part d'aquestes utilitzacions més genèriques, hi havia tot un seguit de funcionalitats més específiques que no es poden deixar de banda. El pagès, adaptava les construccions de pedra seca a les seves necessitats, les quals podien variar molt segons l'època, el lloc o el conreu. Als municipis bagencs del Pont de Vilomara, Talamanca i Mura, les barraques s'adossaven a les tines que hi havia a prop dels camps. A més de refugi servia per protegir l'accés a la tina per la part inferior. Les barraques bagenques presenten

uns trets molt uniformes. El material bàsic és la pedra utilitzada gairebé sense treballar. Només en els llocs més destacats de la construcció, com les cantoneres, llinda o obertures es retallen les arestes dels blocs. Les barraques bagenques destaquen sobretot per la seva simplicitat. Són de dimensions reduïdes si les comparem amb les construccions més meridionals o baleàriques. La planta és quadrada o circular i d'un sol habitacle. SOLER (1994:22)

Bibliografia

SOLER i BONET, Josep (1994). Les barraques de vinya. Les construccions de pedra seca a la comarca del Bages. Centre d'Estudis del Bages, Manresa.

